

Výslovnost

Přízvuk

Většina italských slov má přízvuk na předposlední slabice.

př. Milano, Torino, grazie, elegante

Některá mají přízvuk na 3., 4. nebo *poslední slabice od konce, označen již v písmu. Přízvuk na 3. nebo

4. slabice od konce je značen podtrženým písmenem.

př. Napoli, simpático, telefono

*př. caffè, università

Samohlásky

a) dlouze v přízvučné slabice: 1) před jednou souhláskou, *př. Roma [roma]*

2) před **souhláskou + r** nebo **l**, *př. metro [m^oetro], Carlo [karlo]*

3) před **s+souhláskou**, *př. basta [basta]*

b) krátce ve všech ostatních případech

Dvojhásky

Vyslovují se jako jedna slabika. Vznikají spojením samohlásky a nepřívzučné polosamohlásky **U** nebo **I**.

a) polosamohláska **I** zní podobně jako naše **J**:

př. Italia [italja], Pietro [pjetro], biondo [bjondo], fiume [fjume], mai [maj], lei [lej], lui [lui], noi [noj]

b) polosamohláska **U** je tvořena oběma rty, tedy je obouretná. Podobá se krátce vyslovenému **U**:

př. lingua [ling^ua], questo [k^uesto], qui [k^ui], buono [b^uono], Laura [la^ura], Europa [e^uropa]

Pozn. U některých slov však dvě samohlásky stojící vedle sebe netvoří dvojhásku, ale vyslovují se odděleně.

př. libreria [librerija], idea [idea], poeta [poeta], Paolo [paolo], paura [paura]

Trojhásky

Trojhásky tvořené dvěma polosamohláskami a jednou samohláskou se vyskytují jen v několika málo slovech.

př. miei [mjej], tuoi [t^uoj]

Zdvojené souhlásky
(tzv. doppie, (sg. la doppia))

se vyslovují zesíleně, s důrazem, po vyslovení první souhlásky se udělá krátká pauza a vysloví se ta druhá.

př. mamma, Gubbio, mappa, dottore

Slabiky „di, ti, ni“

se vyslovují tvrdě: [dy, ty ny]

Výslovnost po „c“ a „g“

c -> [k]   g -> [g]
c -> [č]   g -> [dž]

1) c -> [k]

a) **ca** [ka] *př. caffè*
co [ko] *cocco*
cu [ku] *cucina [kučína]*

b) ***chi** [ki] *př. chicco [ki^kko]*
*che [ke] *Marche [marke]*

g -> [g]

b) **ga** [ga] *př. gatto*
go [go] *gomma*
gu [gu] *gustare [gustare]*

b) ***ghi** [gi] *př. ghirlanda [gírlanda]*
*ghe [ge] *ghepardo [gepardo]*

*Pozn.: Písmeno "h" se do písma pouze vkládá, nikdy se nečte. Označuje tvrdou výslovnost.

2) c -> [č]

a) ***cia** [ča] *př. ciao [čao]*
*cio [čo] *cioccolato [čo^kkolato]*
*cu [ču] *ciucca [ču^kka]*

b) **ci** [či] *př. cinema [čínema]*
ce [če] *Cecilia [čečilja]*

g -> [dž]

b) ***gia** [dža] *př. giacca [dža^kka]*
*gio [džo] *gioco [džoko]*
*giu [džu] *giugno [džuⁿño]*

b) **gi** [dži] *př. ginnastica [džinnastika]*
ge [dže] *gesto*

**Pozn.: Písmeno "i" se do písma pouze vkládá. Označuje měkkou výslovnost.
TEDY: „h“ = tvrdá výslovnost (x) „i“ = měkká výslovnost*

Výslovnost po „sc“

a) sca [ska] př. *scarpa* [skarpa]
sco [sko] *scolastico* [skolastiko]
scu [sku] *scuro* [skuro]

b) sci [ši] př. *sciocco* [široko]
sce [še] *scendere* [šendere]

Výslovnost „s“

1) s [z] - a) většinou mezi dvěma samohláskami, př. *isola* [izola], *rosa* [roza]
b) před znělými souhláskami, př. *sbaglio* [zbal'jo]

2) s [s] - v ostatních případech, př. *strano*, *stretta*, *studente*

Výslovnost „z“

1) z [c] - ve většině případů, př. *grazie* [gracje]

2) z [dz] - zřídka, př. *zero* [dzero], *zaino* [dzajno]

Výslovnost „gli“

Souhlásková skupina „gli“ se vyslovuje jako měkké slovenské nebo ruské „l“.
př. *biglietto* [bil'je'to], *figlio* [fil'jo]

Výslovnost „gn“

Souhlásková skupina „gn“ se vyslovuje jako naše „ň“.
př. *legno* [le'ňo], *signore* [si'ňore]

ZNAK	POZNÁMKA	VÝSLOV- NOST	PŘÍKLADY
c	před e, i	č	centro, cinema
c	před a, o, u nebo před souhláskou	k	carabiniere, conto, culto
che chi	písmeno h po c označuje tvrdou výslovnost	ke ki	amiche chilometro
chia chie chiodo chiu		kja kje kjo kju	chiaro, chiave chiesa, chiedere chiodo, chiosa chiuso, chiunque
cia cio ciu	písmeno i po c označuje měkkou výslovnost	ča čo ču	ciao cioccolato ciucca
g	před e, i	dž	generoso, giraffa
g	před a, o, u nebo před souhláskou	g	gatto, gomma, gusto
ghe ghi	písmeno h po g označuje tvrdou výslovnost	ge gi	ghepardo ghissa
gia gio giu	písmeno i po g označuje měkkou výslovnost	dža džo džu	giacca gioco giugno
gli	měkké „l“	l'	biglietto, figlio
gn		ñ	legno, signore
gu	samohlásku u výslovíme krátce a slabě oběma rty	g	linguista
q		k	quello, questo
s	většinou mezi dvěma samohláskami nebo před znělými souhláskami	z	rosa, sbaglio
s	v ostatních případech	s	stretta, strano
sc	následuje-li a, o, u nebo souhláska	sk	scarpa, scolastico, scuro
sc	následuje-li e, i	š	scirocco, scendere
sche sch	písmeno h po c označuje tvrdou výslovnost	ske ski	schematico, scheletro schiaivo, schifoso
scia scio sciu	písmeno i po c označuje měkkou výslovnost	ša šo šu	sciacallo sciopero prosciutto
z *	ve většině případů	c	grazie
z *	zřídka	dz	zero

* neexistuje pravidlo